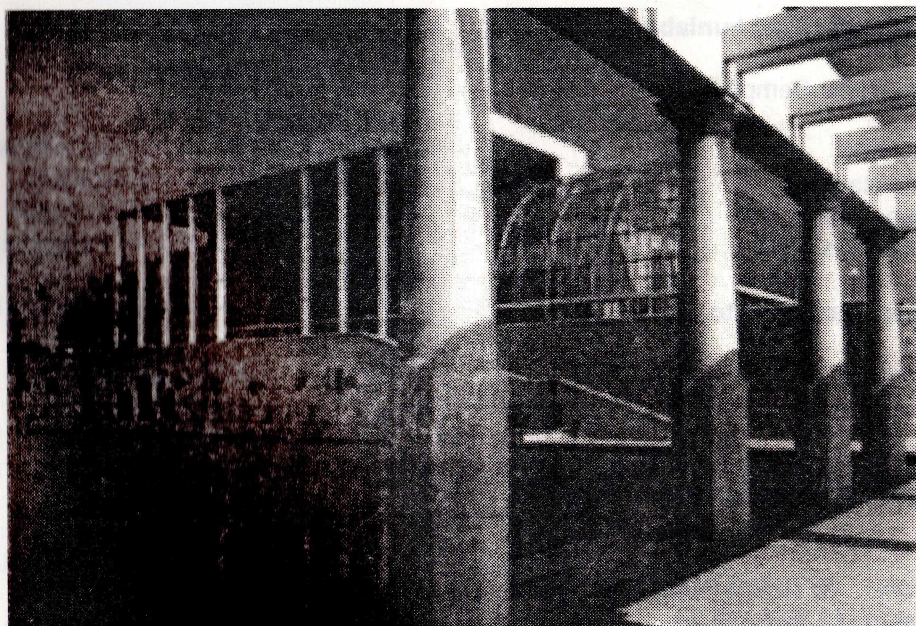

BULTENO DE VALENCIA ESPERANTO - FEDERACIO

GRAN VIA FERNANDO EL CATOLICO, 45, 3.ª ✶ ☎ 384 96 16 ✶ 46008 VALENCIO (HISPANIO)

78-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

VALENCIO 24-31 JULIO 1993

VALENCIA LUNO

ESPERANTO-BULTENO DE LA VALENCIA KOMUNUMO

ESPERANTO GRUPO DE VALENCIO

Gran Via Fernando el Católico, 45
3º, T-no 348-96-16 46008
VALENCIO (HISPANIO)

ESTRARO

Prezidanto: Josefo Pérez Sempere.
Sekretario: Augusto Casquero de la Cruz.
Kasisto: Santiago Miquel Planas.

Redaktoroj kaj kunlaborantoj.

Josefo Pérez Sempere.
VALE.
Josefo Añó.
Felikso Navarro.
Johano Antono.
Augusto Casquero.

Help-kompostisto

F. Ventura

Noto: Pri la enhavo de la artikoloj respondecas la aŭtoroj mem.

Imprime: STUDIO PUIG.
c/ Planas, 12 VALENCIA.
Deposito Legal V-1683-1983.

N-ro 37, Julio 1993

PROVIZORA HONORA KOMITATO DE LA 78-A UK DE ESPERANTO

Prezidanto: JOAN LERMA.
Prezidanto de Valencilando.

Honora Komitato:

-Camilo José Cela: Nobel-premiito pri literaturo.
-Juan Antonio Samaranch: Prezidanto Internacia Olimpika Komitato.
-Fernándo Lázaro Carreter: Direktoro de la Reĝa Akademio pri Hispana Lingvo.
-Josep Vicent Marqués: Verkisto.
-Fermín Cacho: Atleto, Olimpika ora medalo en Barcelono.

-Alfredo Pérez Rubalcaba. Ministro pri Edukado kaj Scienco.
-Antonio García Miralles. Prezidanto de la Valencia Parlamento.
-Rita Barberá Nolla.Urbestrino de Valencio.
-Vicente González Lizondo. Hispana parlamentano.
-Andreu López Blasco. Konsilanto pri kulturo, edukado kaj scienco de valencilando.
-Jesús Huguet Pascual. Ĝenerala direktoro pri lingva politiko de Valencilando.
-Santiago Cerviño Guimerá. Vicurbestro de Valencio, skabeno pri kulturo.

LA 78-A UK DE ESPERANTO ALPROKSIMIĜAS

Okaze de la hispana kongreso de Esperanto de la jaro 1987, en Madrido, kaj dank'al la sukceso kaj entuziasmo dum ĝi, oni proponis okazigi UK denove en Hispanio. Ĉiuj entuziasme kaj kuraĝe aprobis tiun proponon.

Ĉar jam Barcelono (1909), kaj Madrido (1968) estis sidejoj de UK-j, oni proponis Valencion kiel plej taŭga loko por tiu evento, kio estis unuanime aprobata de la ĉeestantoj.

En la sama jaro, la Grupo Esperanto de Valencio, kune kun Hispana Esperanto Federacio, kaj kun la invitletero kaj subskribo de la tiama urbestro de Valencio Ricard Pérez Casado, prezentis oficiale la inviton al UEA dum la UK de Varsovio.

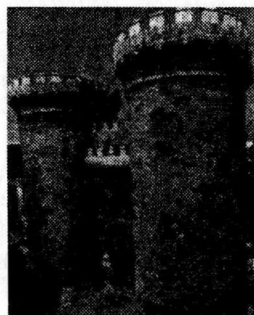
Nur dum la UK en Bergen (Norvegio), en 1991, la invito estis oficiale akceptita, kaj subskribita de John Wells, prezidanto de UEA.

En la komenco, ĉiuj samideanoj en Hispanio kaj en Valencio multe timis pri la organizado de la tiom grava kaj laboriga evento, kaj eĉ multaj dubis pri la kapablo de la hispanaj esperantistoj por tiu afero. Sed tempo pasis, kaj nun, kun la UK tre proksima, ĉiuj povas konstati ke niaj timoj ne havis bazon. Dank'al la laboro, kuraĝa, senĉesa, entuziasma, de aro da esperantistoj, oni antaŭvidas grandan sukceson, kaj ke tiu ĉi UK estos tre speciala, kaj la miloj de vizitantoj vere ĝuos pri ĝi. Se ne la plej multenombra, kio ne povas okazi pro la ekonomia krizo en la tuta mondo, speciale grava en la tria mondo, kaj pro la malproksimeco de Hispanio al la landoj de la orienta Eŭropo, grava fonto de kongresanoj, ĝi estos unu el la plej interesaj, laŭ la programo kaj gravaj atingoj de la LKK kaj de la helpantoj de la tuta Hispanio, kaj eĉ de eksterlande.

Ni invitas ĉiun hispanan esperantiston ĉeesti ĉi tiun gravan eventon, kiu ne havos ripeton ĉe ni, ĝis post unu generacio almenaŭ. Ni havas la eblecon facile ĉeesti, kaj senti nin kiel veraj gastigantoj de la esperantistoj de la tuta mondo.

La LKK estas certa pri la malavara kaj sindonema helpo de niaj samlandanoj, kio estontece ĉiam estos agrabla kaj neforgesebla rememoro, kaj deziras al ĉiuj: FELIĈAN KAJ FRUKTODONAN KONGRESON

AUGUSTO CASQUERO
PREZIDANTO LKK

Turoj "Quart"

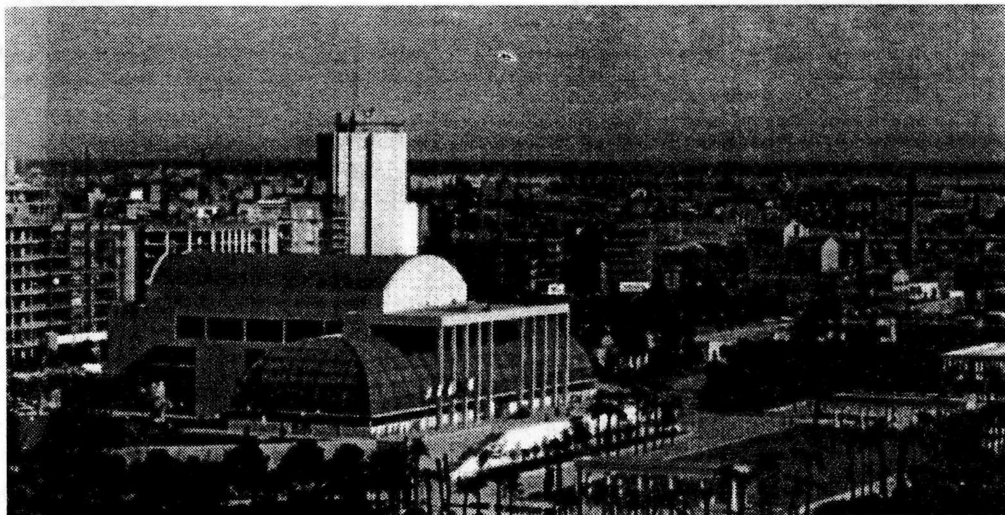
DIVERSAJ INFORMOJ PRI LA UNIVERSALA KONGRESO

ĈEFAJ ATINGOJ DE LA LKK KAJ HELPANTOJ ĜIS NUN

-Senpagan kongresejon. La normala luprezo estas 10.000.000 da pesetoj. Estas la unua fojo ekde la konstruado de la Palaco de la Muziko ke oni donas ĝin senpage al iu kongreso aŭ aranĝo.

-Du milionojn da pesetoj, subvencio de la Konsilantaro pri Kulturo.

-Junularan restadejon, tre bela kaj tre malmultekosta, en natura loko ekster Valencio (vilaĝo Alborache), kun

Palaco de la Muziko

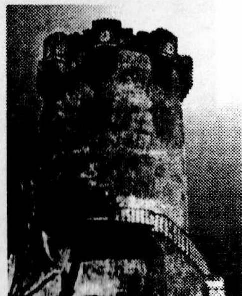
naĝejo, sportejo, ktp, por la Internacia Infana Kongreseto. Ĝi neniam oni cedis al iu aranĝo ne organizita rekte de la Generalitat.

Restadejo " Torre Alborache"

Ĝis nun aliĝis preskaŭ 60, inter infanoj kaj helpantoj, kio jam estas pli ol en Bergeno aŭ Vieno, kaj estos unu el la plej amasaj IIK de la lastaj jaroj, laŭ la lastaj informoj de la direktoro, Christopher Fettes. La infanoj ricevos diversajn donacojn, de entreprenoj kaj institucioj, kaj estos invititaj de la urbodomoj de la najbaraj urbetoj Buñol kaj Cheste.

-Hotelo Paterna, tristela kaj klimatizita, por la 27-a ILEI Konferenco. La prezo, loĝado kun tri manĝoj, tage, estos por la ILEI-anoj 2.500 pesetoj. Ni atingis tiun tre specialan prezon ĉar la LKK okupiĝis rekte pri tio. Oni atendas la partoprenon de ĉirkaŭ 100 homoj el diversaj landoj. Tie okazos samtempe la 2-a

Turo de Paterna

Gimnazio de ILEI.

-Amasloĝejon en la Altlernejo Blasco Ibañez, proksima al la kongresejo, kun duŝejoj, kaj tre malmultekosta kafejo-restoracio, ĉefe por la kongresanoj kiuj venos el la nepagipovaj landoj. Tute senpage. Oni pagos la simbolan prezon, por la tuta semajno, de 1.000 pesetoj, por pagi asekuron kaj donaci krommonon al la deĵorantoj. Oni rezervis lokon por 250 kongresanoj. Tio ankaŭ estas atingo de la LKK nur. La prezo en Vieno kaj en Bergeno, en multe pli malbonaj kondiĉoj estis sepobla.

-1.000 belajn afiŝojn, de la Instituto Turístico Valenciano, kun la teksto de la kongreso. Tio kostas 500.000 pesetoj. Oni ricevis ilin senpage.

-10.000 turismajn broŝurojn de Valencio, en Esperanto. Tio kostas ankaŭ 600.000 pesetoj. Por ni senpage.

-Videon "Valencio, la perfekta loko", en Esperanto, eldonita de Valencia Convention Bureau. 250.000 pesetoj. Senpage.

- 2.500 kongresajn mansakojn,sufiĉe belaj, donaco de "El Corte Inglés", dank'al la helpo de la madridanoj.

- 3.000 dokumentujojn, sufiĉe belaj, donaco de la telekomunik-entrepreno INALTEL, por disdoni al la kongresanoj, kaj al la IIK kaj ILEI-Konferenco, ankaŭ dank'al la helpo de la madridanoj.

-Oni starigas kontaktojn kun entreprenoj El Aguila (biero), Coca Cola, kaj aliaj por inviti la kongresanojn.
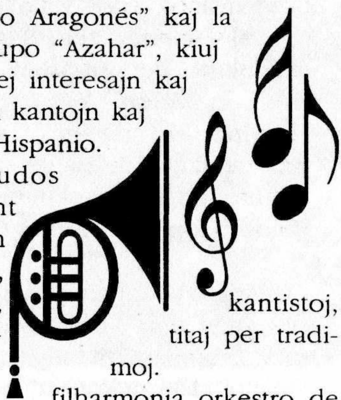
-La Konsilantaro pri Kulturo subvencias la eldonon de la plej grava klasika poeto de Valencio en Esperanto "Poemaro de Ausias March", dulingva (Esperanto-valencia), laŭ traduko de Abel Montagut.1.000 ekzemplerojn, 500.000 pesetoj. Senpage.

-La ĉefepiskopo de Valencio aprobis la okazigon de la ekumena diservo en la Katedralo, la plej impona loko en Valencio tiucele.

-Uzon senpage, dum la kongreso, de kamioneto, cedita de valencia entrepreno.

-Dum la akcepto ĉe la urbodomo ĉiu partoprenanto (300) ricevos specialan donacon de la urbodomo, kun la logotipo de la UK. La CO ricevos specialan donacon por siaj vitrinoj en Rotterdam. Ankaŭ estos kelkaj aliaj donacoj por la plej gravaj esperantistaj gastoj.

-La blovorkestro de Valencio, eble unu el la plej altkvalitaj de Hispanio, ludos senpage dum la Nacia Vespero. Dum tiu Nacia Vespero ankaŭ ludos tri elstaraj folkloraj ensembloj:" La Casa de Andalucia", "Centro Aragonés" kaj la valencia grupo "Azahar", kiuj ludos la plej interesajn kaj admirindajn kantojn kaj dancojn de Hispanio. Entute ludos ĉirkaŭ cent artistoj, kun muzikistoj, dancistoj, kantistoj, ktp, riĉe vestitaj per tradiciaj kostumoj.

- La filharmonia orkestro de Valencio, direktita de Manuel Galduf,la fama direktoro, ankaŭ unu el la plej bonkvalitaj de Hispanio, ludos ankaŭ senpage, por akompani la ĥoron "Verda Stelo" de Madrido, por la prezento, unua foje en la E-a movado, de "Cantata" en Esperanto, por orkestro kaj ĥoro, komponita de Pedro Vilarroig speciale por la UK, sur poemoj de Miguel Fernández.

-La Provinca Deputitaro de Valencio permesos la uzon,senpage, de la "Teatro

Principal", la ĉefa teatrejo de Valencio, por prezenti, en du tagoj, la teatraĵon "La vaguloj", ludata de la brita teatra grupo de Loo Brooks.La normala lukosto por du tagoj estus 1.100.000 pesetoj.

-Eble interesaj partoj de la programo povas esti la Koncerto de klasikaj gitaroj, fare de tri profesias altnivelaj katalunaj gitaristoj sub la gvido de Joan Rafols.

-La malaga rokmuzikisto Eduardo Vargas "Solo" koncertos por la kongresanoj, ĉefe por la plej junaj, per sia tre speciala stilo.

-Aliaj gravaj programeroj estos la prelego pri García Lorca de Miguel Fernández; la prezentado de "Ibere Libere", kie partoprenos Miguel Fernández, Jorge Camacho (nia junega akademiano), la portugalo Gonçalo Neves, Miguel Gutierrez Aduriz, Abel Montagut (tradukisto de Ausias March al E-on), Antonio Valen, kaj Pedro Vilarroig (komponisto de la "Cantata"), kiel representantoj de la plej juna Esperanta kulturo, en diversaj kulturaj kampoj, de Iberio (Hispanio kaj Portugalio).

-Ankaŭ partoprenos la Internacia Ĥoro; oni anoncis la vojaĝon al la UK de la infana esperantista bulgara ĥoro "Verdaj Steletoj". La jam konata, sed ege interesa kabaredo de "F-ino Barlaston"; Rafaela Urueña, eksprezidantino de HEF, doktoro pri Internacia Juro en la Universitato de Valladolid, estas la rektoro de la Internacia Universitato.

-La interkona vespero konsistos el "Giganta Paella", por du mil homoj,akompanata de "sangria", kaj dancado,ĉe la maro (en liberaera somera restoraci-ĝardeno, apud la sablo de la plaĝo), senpage por la kongresanoj.

Kuirante la "Giganta Paeljo"-n

-Kaj kelkaj aliaj agrablaj "surprizoj", kiujn oni ne devas nun malkovri.

-La ekumena diservo okazos en la katedralo, kaj eble la ĥoro de Madrido kantos dum ĝi.

-Dimanĉe vespere okazos la "Florbatalo", ene de la valencia Foiro de Julio.Ĝi estas mirinda surstrata spektaklo, kavalkado kun folkloro, muziko, tradiciaj kostumoj, ktp., kiun la kongresanoj povos ĝui, same kiel la artfajraĵoj, kiuj okazos fine de tiu florbatalo, kaj pri kiuj Valencio famas tra la tuta mondo.

-Kaj la plej grava kaj agrabla parto de la UK en Valencio: Ĉi tiu gastama urbo kaj regiono ofertas, ĉiutage, aŭ pli bone dirite, ĉiunokte, fine de la kongresaj aranĝoj, okazon promeni, noktumadi, vagadi tra kafejoj, trinkejoj, diskotekoj, eĉ tra la plaĝo, por ĝui tiujn kongresajn tagojn, je sufiĉe pli malalta prezo ol dum la lastaj UK-j. Certe la kongresa junularo ĝuos tion.

-La esperantistaj kuracistoj vizitos la plej grandan valencian hospitalon, "La Fe".

-La esperantistaj ĵurnalistoj vizitos la regionan televidon "Canal 9", kaj la ĉefajn valenciajn ĵurnalojn: "Levante" kaj "Las Provincias".

-Dum la UK la Ruĝa Kruco starigos specialan unuon en la kongresejo por sango-dono, de tiuj esperantistoj kiuj tion deziros fari, por savi vivojn kaj helpi

La Esperantista Sango

malsanulojn.

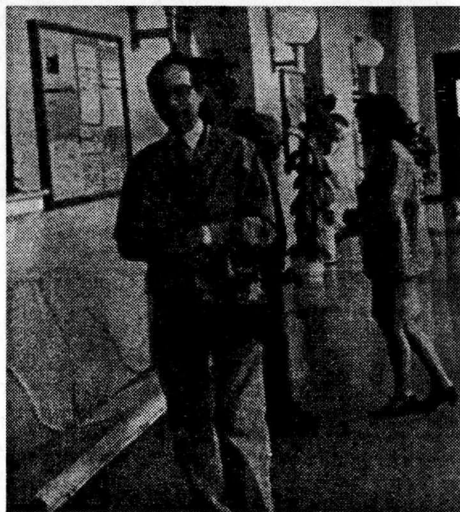
-ILERA starigos radiostacion en la kongresejo por elsendi al la tuta mondo novaĵojn pri la UK kaj pri Esperanto

ESPERANTAJ GAZETOJ ESTAS PETATAJ APERIGI ĈI TIUJN INFORMOJN PRI LA UK, LA TUTON, PARTON, PECOJN, KTP, KAJ EVENTUALE ALDONI ALIAJN INFORMOJN KIUJ POVAS ESTI INTERESAJ POR LA LEGANTOJ. ANKAŬ ONI POVAS INFORMI AL LA NE ESPERANTISTA GAZETARO. LA LKK PETEGAS KE ĈIU ARTIKOLO APERINTA EN LA GAZETARO ESTU SENDITA AL VALENCIO, ALMENAŬ FOTOKOPION, POR ORGANIZI ARKIVON.

AUGUSTO CASQUERO

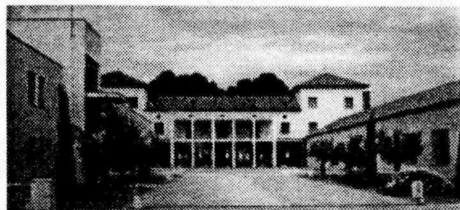
28-a INTERNACIA INFANA KONGRESETO ALBERGUE "TORRE DE ALBORACHE", ALBORACHE (VALENCIA)

Paralele kun la 78-a Universala Kongreso de Esperanto, okazos en Alborache la 28-a Internacia Infana Kongreseto, kies direktoro estos la irlanda esperantisto, jam tre sperta pri tiaj aranĝoj, Christopher Fettes.

Christopher Fettes

Ĝis nun aliĝis, inter geinfanoj, junaj helpantoj kaj gvidantoj, preskaŭ 60, kio, laŭ la direktoro, estos "la plej bona Infana

Korto el Torre Alborache

Kongreseto el la lastaj jaroj".

La aliĝantoj venas el landoj kiel Rusio, Francio, Hungario, Usono, Britio, Irlando, Pollando, Germanio, Israelo, kaj Bulgario. Anonciĝis ankaŭ japanoj, kaj kio plej gravas por ni, unuafoje aliĝis kvar hispanaj infanoj: Jose Luis Cruz (11 jaraĝa, Madrido), José Rucadén Dávila (10, La Laguna), Rubén González (12, Segovio), kaj Augusto Casquero (9, Valencio).

Kompreniĝante ...

Inter la gvidantoj troviĝas nia samideano Añó, kaj Mónica Cruz (Madrido).

La programo de la infanoj estos bunta, sed indas mencii ke la ĉefa celo de la kongreseto estas faciligi la kunvivadon inter infanoj de malsamaj landoj kaj kulturoj, kaj krei en ili la spiriton de komprenemo, respekto, paco kaj amo al la homoj de la tuta mondo.

Dum la IIK la infanaro lernos kantojn, ludojn, ekskursos, teatrumos, muzikos, ktp, kaj eĉ marde, dum la tuttaga ekskurso, ili kantos ĉe la placo de la Virgulino, kie ili disdonos propagandon de E-o al la aŭskultantoj kaj preterpasantoj (infanoj pli bone propagandas ol plenkreskuloj). Poste, en la kongresejo, ili kantos denove, ĉi foje por la esperantistoj, kie ili postulos monon de la malavaraj esperantistoj, por havigi al si iomete da mono por la infana kaso.

Grupeto de infanaj esperantistoj

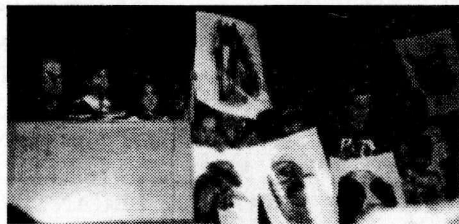
Post tiu kantado ili vizitos la "Gullivero"-n, kaj piknikos ĉe la apuda parko. Vizito al la plaĝoj estos la lasta parto de tiu ekskurso.

Jen kelkaj postuloj de la direktoro al la infanoj:

1.-Mi esperas ke tiuj kiuj havas nacian kostumon kunportos ĝin.

2.-Mi petegas NE KUNPORTU: ĉemizojn kun vortoj anglaj, francaj, hispanaj, aŭ germanaj, sed kun E-aj sloganoj.

3.-Ankaŭ maldezirindaj estas maĉ-gumo kaj "Walkmans".

Augustito invitis en Vieno

La junular-gastejo havas ampleksan lokon por ludi, inkluzive naĝejon kaj sportejon, kaj troviĝas en natura kaj bela loko por ekskursi piede.

La gepatroj de la infanoj havos antaŭkongreseton apude, por interkonatiĝi kaj kunvivi gepatroj kun infanoj.

AUGUSTO

4-a Kongreso de V.E.F. kaj Murcio

La antaŭ-universala kongreso de Valencio

Interesan kaj fruktodonan kongreson ni travivis dum kelkaj tagoj en Valencio kaj Cheste. Historiaj kaj neforgeseblaj faktoj por la estonto entusiamigis kaj ravis nin.

Vendredon, la 30-an de Aprilo, vespere; kaj sabaton, la 1-an de Majo, matene, ni renkontiĝis en la sidejo de la Grupo de E-o de Valencio.

Tie partoprenis reprezentantoj el Madrido, kiel Juan Carlos Ruiz, Pedro Garrote, Lupe Sanz. Nia kara Ana Montesinos, veninta el Britio. El Valladolido nia fama Rafaela Urueña kaj Luis Hernández. El Katalunio, Luis Serrano kaj edzino (Sabadell); la direktoro de la muzeo de Sant Pau d'Ordal Luis Hernández Izal kaj edzino. El Alakanto, Sánchez Antón, Rodolfo Canet, J. Miguel Bernabeu. El Callosa de Segura Jose Mª Bernabeu... kiuj kun Augusto Casquero de la Cruz, prezidanto de la LKK de la 78-a UK, kaj la prezidanto kaj membroj de Grupoj: Valencio, Burjasot, Alakanto, Callosa de Segura, Cheste, Kasteljono (Eulogio Monferrer, kaj la bahaanoj Francisco Conejero kaj edzino), ktp. ĉiuj, pretaj por plibonigi la organizadon de la UK, aŭskultis la planadon fare de Nikola Raŝic, alveninta el Rotterdamo, kiel Konstanta Kongresa Sekretario.

Ĉiuj konis la kongresejon "Palaco de la Muziko" kaj la Universitatan Instruistan Lernejon, planadon de ekskursojn, bankedon, malfermon, ktp, kaj multajn interesajn programerojn al kiuj jam aliĝis sindonemaj esperantistoj por forte labori dum la kongreso.

En Cheste ankaŭ ni travivis allogan kongreson, organizata pere de la loka Grupo "Lumradio". Je la kvara vespere ni allestis en la kulturdomon; tie ni prenis niajn

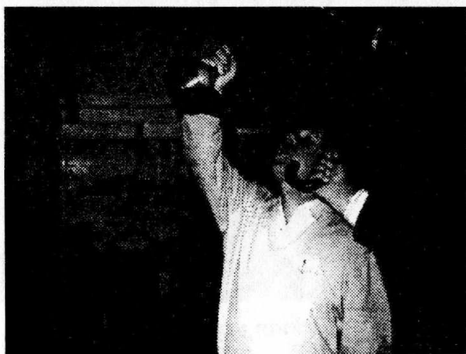
Organizantoj de VEF kaj Cheste

dokumentojn, mendis la bankedon, vizitis la libroservon, kaj longe parolis al multaj esperantistoj en etoso de interkona vespero.

Sub pluveto ni promenadis ĝis tipa kelo por viziti ĝin kaj gustumi per tipaj "vinujoj" diversajn dolĉajn vinojn.

En la urbodomo okazis la oficiala

Gustumante la dolĉan vinon

inaŭguro de la kongreso. Tie al la 80 aliĝantoj salutis la reprezentantoj de ĉiuj grupoj alvenantaj: Valencio, Callosa del Segura, Alakanto, Juna Suno, Madrido, Valladolid, Katalunio, Kasteljono, Murcio...kaj finfine Nikola Raŝic kiel representanto de UEA. La urbestro bonege opiniis, per hispana lingvo, dezirante grandan sukceson al la kongreso. Poste okazis ĉarma omaĝo al la veteranaj

Omaĝo al la veteranaj esperantistoj de Cheste.

esperantistoj de Cheste, memorante ĉiam la enkondukanton de E-o en Cheste, S-ro Francisco Máñez Sánchez.

Prelego "La kvin vojoj tra la Mondo"

Salutoj de la Urbestro de Cheste

Elegantaj salutoj de la Prezidanto de VEF, samideano Johano Antono Giménez, malfermis la kongreson kiu komenciĝis per la originala kaj persona prelego de Pascual Pont: (La kvin vojoj tra la Mondo).

Legante la "Epistolo"-n

Donaco de la urbestro: skatoloj kun specimeno de vinaj boteloj al la ĉeestantoj finis la programeron de sabato, 1-a de Majo.

Dimanĉe, post la laborkunsido de VEF, ni vizitis la urbon gvidataj de Walter Máñez (li prenis nomon de infano alveninta el

Inaŭguro de la "memorplato" en la naskiĝdomo de Francisco Máñez.

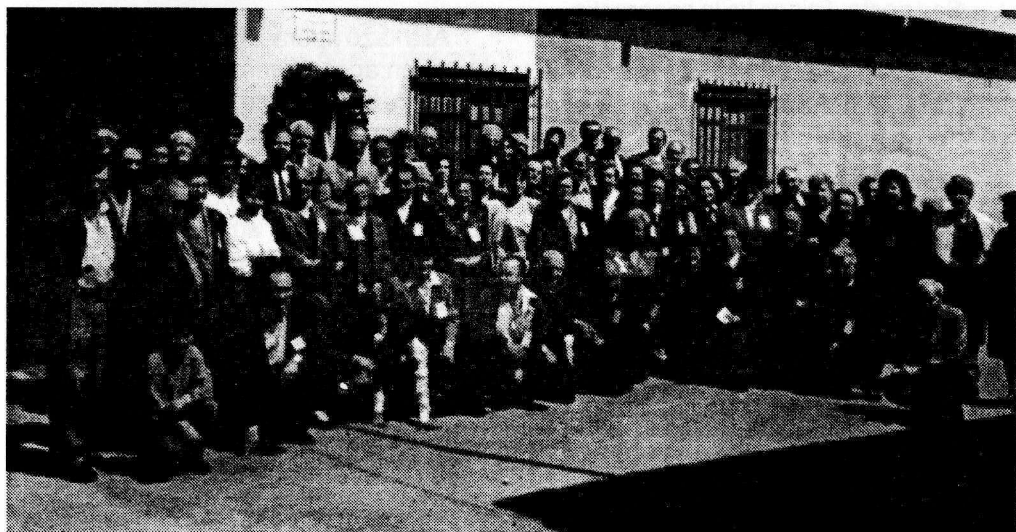
Aŭstrio dum la unua mondmilito), kiu historie klarigis al ni pri malnova kvartalo, araba preĝejo (moskeo), antikva urbodomo, malliberejo, vidindaĵoj, kaj ni ornamis per laŭr-kronoj tri memorplatojn: en la stratoj Enrique Arnau, kaj D-ro Zamenhof kaj en la naskiĝdomo de Francisco Máñez.

Je la 13-a en la impona Paroĥa Preĝejo, tute aranĝita de nia samideano kaj kara D-ro Julio Tarín, okazis sankta meso, pia diservo, kun altnivela ĥoro kaj E-legaĵoj kun partopreno de la afabla pastro kiu legis en Esperanto la Evangelion kaj de aliaj esperantistoj kiel Augusto Casquero (filo), 9 jaraĝa.

La bongusta bankedo en restoracio "Torrijos", finiĝis per dankemaj vortoj kaj aplaŭdoj al la LKK organizanta la Kongreso kaj ni tostis por la sukceso de la UK de E-o en Valencio kiel fermo de la Kongreso. Poste ni foriris kun forta rememoro dezirante kunveni denove en la 5-a VEF Kongreso en Kasteljono.

J.A.Giménez

Reprezentantoj de VEF kaj aliaj Grupoj el Hispanio kaj Eksterlano.

PRI ESPERANTAJ VERBOJ (daŭrigo). PASIVA VOĈO AŬ PASIVO

Dediĉita al s-ro José Pérez Sempere.

Antaŭ ĉio rimarku kiel flue kaj ofte Zamenhof utiligis la pasivon:

Ekz: En apenaŭ du paĝoj de la Unua Libro aperas:

-...Kiom da tempo kaj laboro estas perdata...
-...Ĉiuj tradukoj estus farataj nur en tiu ĉi lastan...
-...kaj la verkoj estus eble skibataj rekte en ĝi...
-...ke la produktoj de unu literaturo estu aligitaj...
-...ĉar tiuj ĉi provoj estis fonditaj...
-...el ĉiuj projektoj kiuj estis proponitaj al la mondo...

Sed poste, ŝajnas ke la esperantistoj ŝparas laŭeble la uzadon de la pasivo.Kial?

Ĉar kompreneble la pasivo konsistas je du partoj:

- La helpverbo: esti.
- Kaj la pasiva participo.

Kaj de ĉiuj konate estas, ke la esperantistoj stumblas antaŭ la participo-problemego, ĉar ili, ordinare, ne bone trafas ĉu **ITA** aŭ **ATA**.

Sed mi opinias ke la esperantistoj ne bone studas tiun problemon kaj tial ili ne trafas, ĉar ja ĝi, per si mem, ne estas tiom malfacila.

La esperantisto antaŭ unu verbo devas mediti:

-Ĉu ĝi povas esti verbo de "daŭro" aŭ de "rezulto"?.

Verboj de "daŭro" estas verboj kies ago ĉiam daŭras:

Ekz: Ami, estimi, memori, bezoni, koni...

Tiel, ni diras pri nia amiko ke li estas amata, estimata, memorata, bezonata aŭ konata, ĉu?.

La esprimo: "nia memorita amiko", efektive ne havas sencon. Mi ja miras kiel eĉ la UEA-anoj utiligas la vorton "interesito". Sed "interesi" estas "daŭro-verbo";la korekta vorto estas "interesato" aŭ interesiĝanto, neniam "interesito".

Alia kazo aperas, kiam la verbo esprimas agon,apenaŭ perceptebla, ĉar ĝi rapidege pasas: Tiuj do, estas "verboj de rezulto", kaj tiel ni diras:

Dum la pasinta kongreso tiu problemo "estis decidita"; aŭ, "la ŝlosilo estas perdita"; aŭ "la pordo restas fermita", ĉar la ago "fermi" jam pasis.

Kaj tiel plu por la vortoj: donita, finita, savita, trovita.

Sed ĉe iu ajn verbo, inkluzive ĉe verboj de rezulto, ni ĉiam utiligas la formon **ATA**:

-ĉe la emfaza esprimado de daŭro, kaj.

-ĉe ag-ripeto.

Ekz: "Kiom da tempo kaj laboro estas perdata por la ellernado de fremdaj lingvoj"...

Tiu frazo signifas ke ĉiutage kaj ripete oni perdas tempon pro tio aŭ alio.

Kaj tiel plu:

"La mono estis longe kolektata."

"Kiam via domo estis konstruata la mia estis jam delonge konstruita".

"Ĉi tiu domo estas vendata", (FK), signifas ke tiu domo estas ofertata al ebla aĉetanto sed ankoraŭ ne estas vendita kaj la venda kontrakto ne estas subskribita.

Kiam do, ni utiligas la pasivon?: Ĉiam antaŭ du cirkonstancoj aŭ kondiĉoj:

- Kiam ni pensas ke la "agato" estas pli grava ol la "aganto"

- Kiam la aganto estas esprimata aŭ subkomprenata. Sed, se ne ekzistas aganto kaj la ago estas spontana, mi ne utiligas pasivon sed medialon.

Ekz: "Tiu memorata tago ne vidis nin unuigitaj sed unuiĝintaj".

"La ĉambro ne estos okupata (**ATA**-senco de daŭro) de kunigitaj personoj sed kuniĝintaj personoj.

-En ĉi tiu ĉapitro mi nepre devas memorigi la esperantistojn ke **"LA NETRANSITIVAJ VERBOJ NENIAM HAVAS PASIVON, KAJ LA PARTICIPOJ, ĈE TIUJ VERBOJ, ĈIAM ESTAS AKTIVAJ".**

Tial ni ĉiam parolas pri la okazi**N**ta kongreso aŭ la aperi**N**ta artikolo,ktp.

La esperantisto do, devas transitivigi la verbon se li volas utiligi pasivan participon, per tri procedoj:

-igante, pri-igante aŭ prefiksante la ne transitivan verbon:

Ekz: igante:

"La spektanto restis "mirigita" antaŭ tiu spektaklo".

pri-igante:

"La "prilaborita" libro furoris en la merkato".

prefiksante:

"La travivita aventuro impresis lian animon".

Sed atentu ne trompiĝu per tiuj procedoj:

Kiel vi tradukus la verson?

"Indigno soy,confieso avergonzado".

Malinda,mi konfesas hontigita,

aŭ Malinda,mi konfesas tut' hontanta?

Finfine diri ke Grabowski mallongigis la pasivon, forigante la helpverbon, tiel:

Ne :" Jesukristo estu laŭdata"

sed.

" Laŭdatu Jesukristo ! "

Kaj tute probable tia estos la korekta solvo pri problemoj kiujn la esperantistoj ankoraŭ ne bone trafas:
Ekz: La verbo "nomi" estas uzata en la Fundamento, pasive: "Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj" sekve:

Ne "patro kaj patrino kune nomiĝas gepatroj." (medialo,ne korekta)

sed "patro kaj patrino nomatas gepatroj".

Marie Hankel ĉe la antaŭparolo de "Karlo" utiligas refleksivon:

"La libro sin nomis modeste"; ĉi tie,tute ne korekta.

Kaj Waringhien mem konfesas : La frazo " Mi nomiĝas Petro", ŝajnas ankoraŭ stranga.(P.A.G. paĝ.164.)

(daŭrigos.)

VALE.

Valencio junio 1993.

EKSJUGOSLAVIO

La legado de ĉi tiu raporto, eble vekos en vi, kara leganto, zamenhofajn elvokojn.

Jugoslavio, kiel ŝtato, nur ekzistis inter 1918a ĝis 1991a.

Jugoslava Federacio

De 1918 ĝis 1929 estis regno. De 1929 ĝis 1945 nomatis simple, Jugoslavio, kaj de 1945 ĝis 1991: Federacia Socialista Respubliko de Jugoslavio. Sed en 1991 tiu ŝtato dispeciĝis kiam la popoloj ĝin komponantaj ekinterbuĉis reciproke.

Tiel prezentata, ĉi afero aspektas simpla, sed ne estas tia. La disfalo de Jugoslavio, lando enhavanta 24 milionojn da loĝantoj kaj surfacon simile al Britio, surprizis nin ĉiujn.

Ni kutimis ricevi viziton de sport-skipoj nomataj "Jugoslavaj" kaj ni sciis pri la ekzistado de monero: "jugoslava dinaro" aŭ ni aŭdis laŭdojn pri la ekonomika sistemo "jugoslava aŭtoadministrado". Aliflanke la vojaĝ-agentejoj propagandis la belecon de ties turismaj indejoj, sed nur la plej bone informitoj scias ke la oficiala lingvo ne estas "jugoslava" sed "serbo-kroata" (skribebla laŭ du malsamaj alfabetoj: cirila aŭ latina) sed tio ŝajnis malgranda detalo.

En novembro de 1990, tra amerikaj teletipe maŝinoj de la CIA, alvenis sciigo pri la tuja disiĝo de Jugoslavio kiel memstara ŝtato nepre dum la sekvontaj 18 monatoj.

Tiu rilate, la CIA-raporto tekstis: "La jugoslava eksperimento tute malsukcesis. Tiu lando, dum la venontaj 18 monatoj, dividiĝos eble laŭ perforta procezo kaj etna malstabiliĝo, kiuj povas konduki mem eĉ al civitana milito".

En tiu longa dokumento, kaj pri la tuja venonta mizero,estis konsiderata rekta respondeculo la prezidanto de Serbujo, Slobodan Miloŝeviĉ por agiti amasojn kaj stimuli ŝovinismon.

Sed tiu raporto kaŭzis inter la ĵurnalistoj pli ridetojn ol konsternon. Ili ne rimarkis ke la CIA-fakuloj streĉe traserĉis la okazaĵ-evoluadon en Balkanoj kaj sekve, tiuj sociologoj tute kapablis valorigi trafe kaj senerare la sufokan pezon de la historio:

Jugoslavio ja neniam estis simila al aliaj eŭropaj landoj: Francio, Italio, Portugalio, aŭ Hispanio. Ĉi tiuj nacioj posedas sian propan historion kaj tut-komune nacian senton. Sed Jugoslavio ne. Antaŭ ol la kreado de la unua jugo-slava Ŝtato (1918), la kuniĝontaj popoloj neniam apartenis eĉ al la sama kulturo.

"Jug" signifas sudon; do, Jugoslavio signifas landon kie loĝas sud-slavoj. Kvankam etimologie ĝi bonsonas, elkaŝas, krom ne slavajn gentojn, profundajn faŭkojn kaj ampleksajn fendojn ekzistantaj inter la malsamaj slavaj komunumoj.

La ŝtata konstitucio funkcianta dum la regado de Tito starigis hierarkion inter "popoloj" kaj "minoritatoj". Unuflanke, la "popoloj" estas: slovenoj, kroatoj, serboj, islamanoj, montenegranoj, macedonoj. Al ĉiu el tiuj popoloj apartenas unu el la ses respublikoj komponantaj la Jugoslavan Federacion.

Aliflanke la "minoritatoj" estas: albanoj, bulgaroj, rumanoj, kaj hungaroj, kies nacia kerno situas en najbaraj landoj. Ankaŭ inkludas restaĵon de antikvaj imperioj kiel "turkoj", loĝantaj en Macedonio aŭ Kozovo kaj malgrandan nombron da judoj kaj ciganoj.

Tiu etn-nacia mozaiko trege komplikiĝas pro ekzistado de tri ĉefaj lingvoj: serbo-kroata, slovena kaj macedona; aŭ aliaj minoritataj: albana, kaj madjara krom la du jam aluditaj alfabetoj: latina kaj cirila.

Sed ankoraŭ grandega faŭko supozas la ekzistadon de tri ĉefaj religioj: serboj, montenegranoj kaj macedonoj estas ortodoksaj; kroatoj kaj slovenoj, katolikaj; albanoj kaj turkoj, muzulmanaj.

Kio transformas la religion en danĝera faktoro ne dependas de la "fido" kiel persona kompromito . La ligilo ne estas "kredi" sed aparteni al hereda kaj kultura komunumo (agnoskata de ĉiuj), kiu enkarniĝas en religia konfesio.

La sultanoj de otomana imperio starigis streĉan rilaton inter nacio kaj religia komunumo. La serboj ne estas tiaj laŭ sia loĝa teritorio. Kio identigas la popolon estas ĝia kolektiĝo ĉirkaŭ ortodoksa eklezio. La serboj estas serboj same sub turka-tiranismo, kaŝitaj en bosna montaro aŭ batalante sub ordonoj de aŭstraj imperiestroj.

Tiu ekskluziviga kaj diferenciga sento daŭras dumlonge jarcentoj.Inter kiuj parolas en serbo-kroata lingvo, sendepende se tiuj estas aŭ ne kreduloj, ĉiu individuo kun ortodoksaj antaŭuloj apartenas al la serba gento, kaj kiu devenas de katolikaj, estas kroato, aŭ tiu kun nomo aŭ muzulmana antaŭeco, muzulmano.

La franca lingvisto Paul Garde signis precize ke Tito establis kategorion: " Muzulmano" per M (majusklo) por rimarkigi "membron de nacio" sed ne kredulo je religia konfesio, malgraŭ tiu daŭris nomata muzulmano, sed per m (minusklo).

La bona volo por kunvivi, fundamenta kondiĉo, nepre necesa, al ĉiu loĝanto de ĉiu funkcianta kaj vivo-pova ŝtato, neniam floris inter serboj, kroatoj, slovenoj, macedonoj aŭ bosnoj, escepte dum la

1945-1955 jardeko, pro vund-memoro pri la dua mondmilito kiam Tito delogis siajn subulojn kaj kuraĝe defiis al Josefo Stalin.

La plej surprizanta afero estas la formo per kiu la Historio influas la konduton de siaj agantoj. La eksjugoslava teritorio havas ĵigan preteriton kiu obsedas ĝiajn batalantojn kaj fiksas iliajn sintenojn.

Ne eblas kompreni la egan brutalecon reganta en tiu lando, nek la ŝajnan frenezon de ĝiaj loĝantoj, sen profunde mergi sin en ĝia historio.

El la libro de Alfonso Rojo:
"Jugoslavio. Holokaŭsto en Balkanoj".
Valencia 1993.

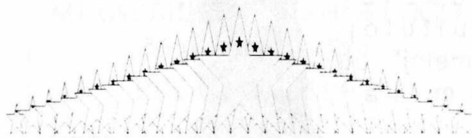
VALE.

NI DANKAS

En la organizado de la kongreso nemalhaveblan helpon kaj subtenon manifestis pluraj urbaj kaj komunaj instancoj kaj individuoj. Al ĉiuj ni tre kore dankas. Al kelkaj el ili ni ŝuldas apartan dankemon por ĉiama intereso kaj preto apogi la kongreson. Jen ili:

- -Provinca Deputitaro de Valencio.
- -Agustín García-Gasco, ĉefepiskopo de Valencio.
- -Andrés García Reche, konsilanto pri turismo de Valencilando.
- -Hispana Ministerio pri Kulturo.
- -Konsilantaro pri Kulturo, Edukado kaj Scienco de Valencilando.
- -ITVA-Valencia Turisma Instituto.
- -IVAJ-Valencia Instituto por la Junularo.
- -Valencia Convention Bureau.
- -Konsilantaro pri Industrio, Turismo kaj Transporto de Valencilando.
- -Urbestraro de Cheste.
- -Urbestraro de Paterna.
- -Urbestraro de Buñol.
- -Entrepreno "El Corte Inglés".
- -Entrepreno "INALTEL".
- -Altlernejo, Instituto Blasco Ibáñez.

DEVENO DE LA VORTO "KROKODILI" !.

Ĉirkaŭ la jaro 1930 kaj dum la postaj jaroj vivis en Parizo itala esperantisto nomata Emilio Ferrari, kaj la ŝerca alnomo Napoleono.

Li estis taksi-ŝoforo kun la verda stelo. En ĉiu numero de "La Movado", la tiama Esperanto-gazeto, kiun mi posedas de 1931, dato de mia esperantiĝo, ĝis 1933, dato de lia morto, troviĝis reklamo por tiu verda taksio.

Li eĉ gvidis kurson de Esperanto por siaj kolegoj taksi-ŝoforoj kaj en tiu gazeto estis ofte menciita lia aktiveco kiel esperantisto.

Nu, en 1932 li fariĝis kelnero en kafejo "Imperator" kaj ofte vizitadis alian kafejon, "Le Talma", kie ĉiu sabate posttagmeze okazis renkonto de esperantistoj, ĉefe relative freŝbakitaj, kaj tie, same kiel en kafejo "Imperator", ĉiufoje kiam li aŭdis ke iu parolis francan lingvon, li kolere ekkriis: "Kiuj estas tiuj krokodiloj ?".

Tiu esprimo ne havis por li apartan signifon. Li estus povinta insulti per "fuŝuloj, stultuloj, kameloj" aŭ similaj

epitetoj, kaj tio estis nur por laŭtigi sian malkontenton, ke oni ne uzas la "karan" lingvon .

Lia esprimo estis tiom ripetata, ke ĝi transiris al aliaj parizaj renkontiĝejoj kaj poste ĝi fariĝis, migrante de grupoj al kongresoj, eĉ internacia. Tiu pura esperantista idiotismo (ne ideotaĵo), kiun tiel ofte oni aŭdis dum "Universalaj Kongresoj", naskigis la spritaĵon:

"Ili estas kongresoj, kie oni aŭdas la plej multajn naciajn lingvojn !".

Pri tiu vera origino mi povas nerifuteble atesti, ĉar mi estis ofte aŭdanto de tiu kolersplodo...

(Tia estas la historio de la vorto "krokodili" rakontita de Roger Bernard, kaj ĉerpita el "1887 kaj la sekvo", de Waringhien).

(el "EVENTOJ" , mardo (2) - 93)

ESPERANTO EN RADIO.

En Valencio, ĉe RADIO KLARA SENDEPENDA, F. M. 102.6, de la 16an marto 1986a, oni elsendadas la programon ESPERANTO EN RADIO ĉiu marde, de la 16a ĝis la 17a horoj, senĉese kaj senlace dum la kvar sezonoj de la jaro.

Vane mi esperis ke iu esperantisto diskonigu ĉi tion por montri la laboron de la Valencia Grupo. Diversmaniere Esperanto bezonas propagandon.

La programo estas dividita en tri partoj: historio, Esperanta kurso kaj novaĵoj, kiujn mi serĉas de inter kelkaj Esperanto-revuoj, kiujn mi ricevas.

Mi mem pretigas la programon. Ĉe radiostacio neniu persono estas krom mi ĝis kiam mi elfinas la elsendon. Neniu helpas min. Tial mi estas la redaktoro, la radioparolanto, la sonkontrolanto, la telefonisto kaj...

La celo estas divastigi, diskonigi nian karan lingvon pere de la procedoj kiuj estas je nia dispono.

Ne gravas se venas aŭ ne multaj gelernantoj al nia Esperanta lernejo. Ankaŭ estas tre interesa trovi geamikojn al nia lingvo. Ke ĉiuj la radioaŭskultantoj sciu ke Esperanto estas viva idiomo kiu funkcias tra longa tradicio kaj bone establita en la monda kulturo. Mi daŭrigos la elsendon malgraŭ ke mi baldaŭ estos 85-jara.

Félix Navarro

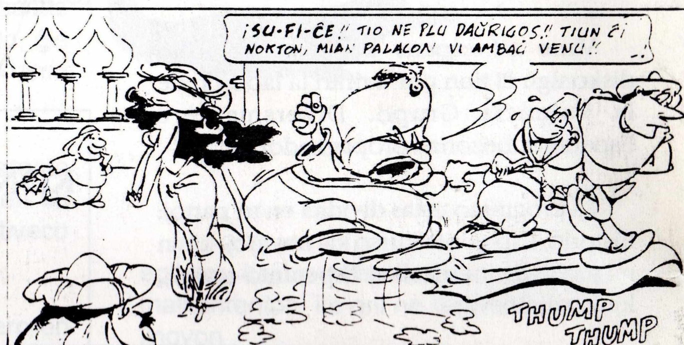
ALIKANTO

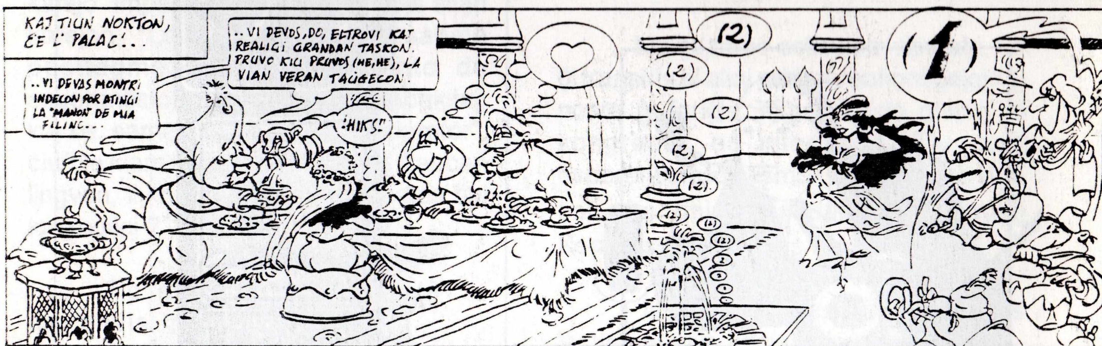

aŭtoro Javier Moya, tradukita de José Miguel Bernabéu **daŭrigos...**